

La qual cosa (2)

En la nostra nota d'ahir sobre l'ús del relatiu neutre —la qual cosa, o cosa que, en lloc de «el que»— no vam indicar cap exemple en què aquest terme relatiu vagi precedit per una preposició, tal com s'esdevé molt sovint: Sortia cada nit, per la qual cosa (no «pel que») era molt criticat. Veiem, doncs, que el conjunt la qual cosa té aquesta facultat d'anar precedit per una preposició, facultat que no comparteix amb el conjunt cosa que. Aleshores —després d'una preposició— l'altra forma relativa que alterna amb la qual cosa és cosa (preposició) la qual, és a dir, amb la preposició integrada dins del terme o conjunt relatiu: Van treure la rifa, de la qual cosa (o cosa de la qual) ens vam alegrar molt. Proposen de formar un bloc únic, a la qual cosa (o cosa a la qual) es neguen alguns sectors.

El lligam entre una oració relativa adjectiva i la seva principal per mitjà d'un terme relatiu neutre admet, encara, altres solucions que cal tenir en compte. Són els conjunts formats per diversos mots de valors genèric, com ara causa, fet, acció, circumstància, raó, motiu, paraula, etc., seguint el model dels que ja hem indicat (cosa que i cosa... la qual): Han pujat el café, fet que ha produït gran indignació. Era dia de mercat, motiu pel qual les fondes eren plenes. No s'ha obtingut el permís d'exportació, raó per la qual hi ha hagut queixes sorolloses. Hi va haver una avaria elèctrica, causa per la qual es va interrompre el servei. S'hi van introduir elements incontrolats, circumstància que va originar un gran malestar.

Encara hi hauríem d'afegir l'ús, amb el mateix valor, del relatiu fort què, després de certes proposicions: El ministre va examinar les obres, amb què (no «amb el que») va acabar la seva visita. Vam rebre l'autorització a temps, de què, (no «del que») ens vam alegrar molt.

ALBERT JANE